

Готь І.М., Корнієнко Г.І., Винарчук-Патерега В.В., Моқрик О.Я.  
Львівський національний медичний університет ім. Данила Галицького,  
каф. хірургічної стоматології та щелепно-лицевої хірургії (зав. — проф. І.М. Готь)

## Здобутки кафедри хірургічної стоматології та щелепно-лицевої хірургії Львівського національного медичного університету імені Данила Галицького (до 50-річчя заснування)

Кафедра хірургічної стоматології Львівського національного медичного університету імені Данила Галицького має давню передісторію. У 1913 році при медичному факультеті Львівського медінституту було створено кафедру стоматології, завідувачем якої став Антон Цешинський. Він був учнем таких видатних вчених із світовим ім'ям, як Бертен, Валькгоф і Міллер. А. Цешинський активно працював на кафедрі і невдовзі уже мав власні наукові надбання. Він підготував перший у світі атлас з рентгенології зубів та щелеп, надалі є актуальною розроблена вченим класифікація захворювань пародонту, а також успішно використовується оригінальна методика хірургічного лікування цієї патології. Наукові надбання колективу кафедри стоматології та його керівника на той час визнані далеко за межами Львова. Заслуги професора А. Цешинського у 1936 році відзначені «Золотою медаллю» Міллера за активну наукову діяльність, а в 1940 році його обрано членом-кореспондентом АМН СРСР від України.

У 1941 році життєвий шлях професора А. Цешинського трагічно закінчується. Під час фашистської окупації гестапо розстріляло його разом з іншими видатними вченими Львова. На той час кафедра стоматології тимчасово припиняє свою діяльність.

Однак, уже з серпня 1945 р. при кафедрі шпитальної хірургії Львівського медінституту відновлено роботу курсу стоматології для студентів лікувального факультету, який очолює учень А. Цешинського — Олександр Васильович Коваль. Він активно продовжує втілювати в життя ідеї свого учителя. У 1949 році О.В. Коваль захистив кандидатську дисертацію на тему «Лікування щелепових переломів», а в 1955 році йому присвоєно

звання доцента. У 1958 році О.В. Коваль організує стоматологічний факультет і стає його першим деканом.

З 1 вересня 1960 року (наказ у ЛДМІ № 359 від 31 серпня 1960 р.) стоматологічне відділення при кафедрі шпитальної хірургії реорганізовано у самостійну кафедру хірургічної стоматології, а доцента О.В. Ковалья призначено виконувачем обов'язків завідувача кафедрою. Окрім цього, він навчає практичних лікарів-стоматологів на курсах підвищення кваліфікації з терапевтичної та ортопедичної стоматології.

У 1967 році О.В. Коваль успішно захищає докторську дисертацію на тему «Клініко-фізіологічне і експериментально-ембріологічне вивчення вроджених розщипин піднебіння» і згодом отримує заслужене звання професора.

Олександр Васильович Коваль — автор понад 50 наукових праць з вивчення функціональних і морфологічних змін у дітей з вродженими вадами щелепно-лицевої ділянки. Він вперше у вітчизняній стоматології відтворив на білих щурах модель вродженого незрощення піднебіння.

Проф. О.В. Коваль створює свою стоматологічну школу під його керівництвом виконано 10 кандидатських дисертацій з широкого кола питань хірургічної стоматології. На той час вагомий внесок у становлення та розвиток кафедри зробили доценти М.І. Мигущенко, М.Ф. Рождественська, М.І. Мигович, Б.М. Мартинюк, О.Т. Федорів, к.м.н. В.М. Соболева.

Після смерті О.В. Ковалья у 1972 році кафедру хірургічної стоматології очолив Євстахій Володимирович Гоцько, випускник Київського медичного стоматологічного інституту.

Трудовий шлях Є.В. Гоцька розпочався з 1960 року, до 1967 р. він виконував

обов'язки головного стоматолога Львівського обласного відділу охорони здоров'я. Одночасно з практичною роботою Є.В. Гоцько розпочинає наукову діяльність у ділянці стоматології. У 1967 р. захищає кандидатську дисертацію на тему «Переломи кута і гілки нижньої щелепи та їх лікування» (науковий керівник — доц. О.В. Коваль), у 1968 р. обраний доцентом. Головний напрямком досліджень Є.В. Гоцька — травматологія та відновна хірургія щелепово-лицевої ділянки. Докторську дисертацію на тему «Порівняльна оцінка хірургічного лікування вроджених незрощень верхньої губи і піднебіння» захистив у 1988 році та отримав звання професора. З 1979 р. до 1992 р. Є.В. Гоцько був деканом стоматологічного факультету. Брав активну участь у проведеному наукових конференцій та з'їздів стоматологів України. Він є автором понад 130 наукових праць, 9 винаходів, 25 рацпропозицій у ділянці щелепно-лицевої хірургії. Під його керівництвом захищено 3 докторські та 10 кандидатських дисертацій.

З 1992 року і на даний час кафедрою хірургічної стоматології та щелепно-лицевої хірургії завідує професор Іван Мирославович Готь, учень проф. О.В. Ковалья.

У 1965 р. І.М. Готь закінчив стоматологічний факультет Львівського медичного інституту, у 1967 р. — клінічну ординатуру. У 1971 р. захистив кандидатську дисертацію «Порівняльна оцінка результатів хірургічного лікування вроджених незрощень піднебіння методами радикальної уранопластики і ураностафілопластики». У 1976 р. І.М. Готю присвоєно звання доцента, у 1996 р. — професора.

Проф. І.М. Готь є автором понад 180 наукових праць, 8 монографій, спів-автором 2 авторських свідоцтв, 16

рацпропозицій, 6 патентів України. Основний науковий напрямок – лікування вроджених незрощень верхньої губи та піднебіння, онкологічні захворювання та відновна щелепно-лицева хірургія. Професор І.М. Готь є керівником Центру з надання допомоги дітям з вродженими вадами і пухлинами щелепно-лицевої ділянки. Він є членом президії щелеповолицевих хірургів України, співзасновником Асоціації черепно-щелепно-лицевих хірургів України, членом редакційної ради журналу «Новини стоматології». Під його керівництвом виконано 9 кандидатських і 1 докторська дисертації. Іван Мирославович Готь 13 років очолював деканат стоматологічного факультету.

На даний час на кафедрі працює 21 викладачів, з них 2 доктори наук, 11 кандидатів наук.

Зокрема, на кафедрі працює д.м.н., професор І.Я. Ломницький, основні напрями його наукових досліджень – вивчення проблеми репаративного остеогенезу в нормі і при патології, остеопластичних матеріалів, заміщення кісткових дефектів, удосконалення хірургічних методів лікування хворих на пародонтит, він є автором і співавтором понад 100 друкованих праць, наукової монографії, 4 патентів, 2 навчальних посібників, зокрема «Основи хірургічної стоматології» (Львів, «ГалДент», 2008).

У 2010 році співробітник кафедри доцент Я.Е. Варес захистив докторську дисертацію на тему «Клінічно-експериментальне обґрунтування нових методів лікування пацієнтів із травматичними пошкодженнями кісток лицевого скелета». Завершують роботу над докторськими дисертаціями доценти В.М. Горицький, Р.З. Огоновський, О.М. Сірий.

На кафедрі працюють досвідчені викладачі – доценти Г.І. Корнієнко, В.В. Винарчук-Патерега, Н.М. Крупник,

О.Я. Мокрик, А.В. Нетлюх; асистенти кафедри, кандидати медичних наук Х.Р. Погранична, О.З. Масна-Чала, К.В. Горицька; асистенти В.В. Федько, Я.М. Ільницький, С.В. Чегринець, Ю.Б. Пастернак, С.Г. Сидорчук, С.В. Уштан, І.С. Сороківський.

Головні напрями наукових досліджень кафедри: оптимізація лікування вроджених та набутих дефектів і деформацій щелепно-лицевої ділянки; вивчення остеогенних властивостей різноманітних остеопластичних матеріалів.

За останні 50 років існування кафедри підготовлено 1 монографію, 68 посібників, близько 1800 публікацій, отримано 45 патентів.

Впродовж 50 років співробітники кафедри захистили 5 докторських та 29 кандидатських дисертацій. У даний час підготовлена до захисту кандидатська дисертація аспіранта Ю.О. Медвідь.

Співробітники кафедри неодноразово брали участь у міжнародних, всеукраїнських, обласних конференціях, Конгресах СФУЛТ.

Кафедра хірургічної стоматології підтримує зв'язки із профільними кафедрами вищих медичних закладів України, Росії, Польщі та Словаччини. З 1 січня 2003 року назву кафедри змінено на кафедру хірургічної стоматології та щелепно-лицевої хірургії. На кафедрі щорічно навчаються понад 500 студентів III, IV, V курсів стоматологічного і IV курсу медичного факультетів. Постійно удосконалюють свої знання та набувають професійних навичок клінічні ординатори, аспіранти, стажери з різних країн світу.

Підготовка студентів з хірургічної стоматології проходить на 3-х клінічних базах: хірургічному відділенні стоматологічної поліклініки Львівського національного медичного університету, відділенні щелепно-лицевої хірургії міської клінічної лікарні швидкої ме-

дичної допомоги (40 ліжок), відділенні щелепно-лицевої хірургії Львівської обласної клінічної лікарні (60 ліжок). Усі працівники кафедри мають лікарську категорію та сертифікати з хірургічної та щелепно-лицевої хірургії.

На кафедрі активно працює студентський науковий гурток. Студенти-гуртківці постійно виступають з науковими доповідями не лише на університетських конференціях, а й на міжнародних наукових форумах.

Щорічно студентський науковий гурток кафедри поповнюється новими перспективними студентами, які своїми науковими дослідженнями доповнюють та продовжують багаторічні традиції львівської школи хірургічної стоматології та щелепно-лицевої хірургії.

Співробітники кафедри видають власні методичні посібники та методичні рекомендації, які використовуються у навчальному процесі з хірургічної стоматології.

На базі кафедри, як в стаціонарі, так і в поліклініці, та поза її межами практичні хірурги-стоматологи широко впроваджують розроблені на кафедрі методи діагностики та лікування. Із часу заснування і на сьогодні на кафедрі вдосконалюють хірургічне лікування вроджених незрощень верхньої губи і піднебіння, злякисних пухлин щелепно-лицевої ділянки, вивчають запальні процеси і травматичні пошкодження тканин щелепно-лицевої ділянки. Діапазон роботи кафедри дуже широкий: від операцій з видалення зуба до реконструктивних операцій на тканинах щелепно-лицевої ділянки.

Кафедра хірургічної стоматології та щелепно-лицевої хірургії Львівського національного медичного університету ім. Данила Галицького залишається незмінним осередком надання висококваліфікованої спеціалізованої допомоги населенню.